

Opastettu kierros Hietaniemen hautausmaalla 17.10.2019

Sää oli kolea ja sateinen, kun viisitoista kettua kiersi Hietaniemen hautausmaan. Mutta opas, Ulla-Maija Rouhiainen, oli niin hyvä ja asiantunteva, että kylmyys ja koleus siedettiin. Hän tuntee läpikotaisin hautausmaan ja sieltä leposijan saaneiden vainajien henkilöhistorian. Hän kertoi elävästi ja mukaansatempaavasti suurmiesten ja -naisten elämästä, eikä yksikään kysymys jäänyt vastausta vaille.

Ulla-Maija Rouhiainen on auktorisoitu opas, matkailualan kouluttaja ja tietokirjailija, jolla on yli 40 vuoden kokemus matkailualan monipuolisista tehtävistä Suomessa ja ulkomailla.

Aloitimme kierroksen presidenttien haudoilta. Kuolleista presidenteistä vain Svinhufvud ja Kallio on haudattu muualle. Kekkonen ja Koiviston muistomerkit sijaitsevat vierekkäin. Ne ovat luonteeltaan hyvin erilaiset. Niistä voi hyvällä mielikuvituksella lukea myös ajan hengen. Kekkonen paasi on tummanpuhuva, iso ja painava. Koiviston kivessä keveyttä ja liikettä, kultaus ikään kuin virtaa kiven pinnan säröissä ja jatkaa matkaansa reunan yli.

Pisimpään viivyimme arkkiatri Arvo Ylpön ja kirjailija Hella Wuolijoen haudoilla. Heistä molemmista oppaalla riitti paljon kerrottavaa. Ylpön ansiosta pienten lasten ja synnyttävien naisten kuolleisuus väheni Suomessa ratkaisevasti. Wuolijoki taas ehti eläessään moneksi. Hän oli poliitikko, kirjailija, liikemies ja pääjohtaja. Talvisodan aikana hän oli rauhanneuvottelija ja jatkosodan aikana vankilaan tuomittu maanpetturi.

Seuraava kohde oli sankarihauta-alue, jonne on haudattu 3164 helsinkiläistä sankarivainajaa. Aukion reunalla on Suomen marsalkka Mannerheimin hautamuistomerkki ja päädyssä Hietaniemen sankariristi. Molemmat ovat kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen suunnittelemat. Aaltonen sai näin hyvityksen siitä, että ei päässyt veistämään Mannerheimin ratsastajapatsasta.

Sylvi Kekkonen ei ole haudattu miehensä viereen, vaan äitinsä Emilian o.s. Stenberg suvun sukuhautaan. Kivi on pieni ja vaatimaton. Se kertoo Sylvistä yhtä paljon kuin Urhon mahtava kivi hänestä.

Valtioneuvos K.A. Fagerholmin haudalla meitä odotti yllätys. Hautakiven eteen oli ilmestynyt lappu, joka kertoi hautapaikan hallinta-ajan loppumisesta. Uskomme, että Fagerholmin jälkeläiset jatkavat hallinta-aikaa, eikä sille käy samoin kuin esimerkiksi kirjailija Maiju Lassilan haudalle. Hauta otettiin uuteen käyttöön ja kivi vietiin murskattavaksi.

Eino Leinon hauta sijaitsee lähellä taiteilijakukkulaa. Hautakiven päälle oli tuotu muutama kolikko. Tämä tapa liittyy tarinaan, jonka mukaan Leino sanoi eläessään, ettei ole köyhä niin kauan kuin hänellä on kädessään markan lantti. Leinon haudalla on myös tapana lausua säe jostain hänen runostaan. Ulla-Maija Rouhiainen lausui:

”Eikä mun haudallani saa haastaa, että ma koskaan töitäni kaduin. Seisoin ma hetken, katsoin ma taakse - lähdin taas eespäin laajemmin laduin.”

Kierroksemme päättyi taiteilijakukkulalle. Ensimmäiseksi sinne haudattiin taidemaalari Akseli Gallen-Kallela vuonna 1943. Hän lepäsi siellä pitkään yksin, sillä suunnitelma taiteilijoiden hauta-alueesta tehtiin vasta 1950-luvulla. Silloin ensimmäisen hautapaikan sai säveltäjä Selim Palmgren.

Taiteilija Tove Janssonin hauta sijaitsee myös taiteilijakukkulalla. Siellä käy nykyisin paljon vierailijoita. Suurin osa heistä on japanilaisia turisteja, joiden Suomen matkan ohjelmaan haudalla vierailu poikkeuksetta kuuluu.

Jos haluaa kiertää Hietaniemen hautausmaata omin päin, kannattaa hakea Uuden kappelin vieressä olevasta toimistosta kartta. Se on erittäin selkeä ja hyvä opas kierrokselle. Tarinoita siinä ei ole, mutta ehkä järjestämme uuden kierroksen ensi keväänä. Sitä on moni toivonut. Osa nyt kierroksella olleista kertoi lähtevänsä uudestaan mukaan, jos opas olisi sama ja kierroksen teema hiukan toisin valittu. Hietaniemessä riittää tarinoita.

Teksti: Annikki Kiehelä

Kuvat: Erkki Pohjaheimo ja Mervi Pohjanheimo